

Seminaroppgavesett 8

A. Monopol

Til denne oppgaven kan følgende informasjon brukes for å regne ut tilpasninger og kurver:

Marginalkostnadskurven: $MC = \frac{1}{2}X + 10$

Etterspørselskurven: $P = 100 - X$

- 1) Monopolet har ingen tilbudskurve. Forklar!
- 2) Tegn inn etterspørselskurve, marginalinntektskurve og marginalkostnadskurve i en figur
- 3) Forklar hvorfor monopolets marginalinntekt er lavere enn prisen.
- 4) Vis og forklar hva som blir monopolets optimale pris og kvantum.
- 5) Hva er den samfunnsøkonomiske optimale løsningen? Forklar hvorfor monopol ikke gir denne løsningen. Vis i figuren hva effektivitetstapet ved monopol er.
- 6) Hva skjer dersom myndighetene fastsetter en maksimalpris som er lavere enn den prisen monopolet selv ville satt?

B. Naturlig monopol

Vi ser på et marked hvor kostnadsfunksjonen er

$$c(x) = 20x + B$$

B er faste, ugjenkallelige kostnader.

Etterspørselen i markedet er gitt ved

$$p = 80 - \frac{1}{5}x$$

- 1) Hva kjennetegner et naturlig monopol?
- 2) Hva er uttrykket for marginalkostnad (MC) og total gjennomsnittkostnad (ATC)? Hvorfor er dette et naturlig monopol?
(Hint MC: *Hvor mye endres totale kostnader om man øker produksjonen med én enhet?*)
- 3) Finn samfunnsøkonomisk optimalt kvantum.
- 4) Myndighetene vurderer hva slags markedsform de skal ha. Alternativene som diskuteres:
 - a. Offentlig drift
 - b. Privat uregulert monopol
 - c. Prisregulert privat monopol og
 - d. Konkurransen mellom to bedrifter (duopol).

Diskuter fordeler og ulemper ved alternativene.

C. Konkurransopolitikk

- 1) Konkurransetilsynet har som oppgave å hindre at bedrifter oppnår for stor markedsrett. Hvorfor kan markedsrett være samfunnsøkonomisk uheldig?

2) Asfalt-entreprenørene NCC og Veidekke ble i 2013 ilagt bøter på henholdsvis 140 og 220 millioner kroner for ulovlig prissamarbeid. Hva er den samfunnsøkonomiske argumentasjonen til at slik atferd bør være straffbart?

3) Veidekke slapp imidlertid å betale boten på 220 millioner for å ha kommet med opplysninger som førte til at saken ble avdekket. Gi et spillteoretisk argument for at Konkurransetilsynet lot den ene parten slippe straff.

Avisartikkel: <http://e24.no/naeringsliv/asfaltkjempe-straffes-med-millionbot/20341953>